

Πρόγραμμα Δοκίμιο Α' τάξης Δημοτικού (2022-2023)

Το πρόγραμμα «Δοκίμιο Α' Τάξης» απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες της Α' τάξης Δημοτικού και διεξάγεται σε παγκύπρια βάση από τη σχολική χρονιά 2021-2022. Την ευθύνη διεξαγωγής του προγράμματος έχει το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ). Σκοπός του προγράμματος είναι η διερεύνηση του βαθμού επίτευξης βασικών στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος στα Ελληνικά και τα Μαθηματικά από τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Α' τάξης Δημοτικού. Το γνωστικό αντικείμενο των Μαθηματικών εντάχθηκε στο Πρόγραμμα για πρώτη φορά τη σχολική χρονιά 2022-2023 (ΥΠΑΝ, 2023: γρρ15217).

Το δοκίμιο αξιολόγησης Ελληνικών κατασκευάστηκε από την Ομάδα Ελληνικών της ΔΔΕ και περιλάμβανε 44 έργα, οργανωμένα σε 12 ασκήσεις, που αξιολογούσαν 14 βασικούς στόχους σε σχέση με δύο άξονες: (α) Κατανόηση Γραπτού Λόγου (6 στόχοι) και (β) Παραγωγή Γραπτού Λόγου (8 στόχοι). Το δοκίμιο αξιολόγησης Μαθηματικών κατασκευάστηκε από την Ομάδα Μαθηματικών της ΔΔΕ και περιλάμβανε 46 έργα, οργανωμένα σε 11 ασκήσεις, που αξιολογούσαν 13 βασικούς στόχους και αντιστοιχούσαν σε τέσσερις θεματικές ενότητες: (α) Αριθμοί μέχρι το 20, (β) Πρόσθεση και αφαίρεση μέχρι το 20, (γ) Επίλυση προβλήματος προσθετικής δομής και (δ) Γεωμετρία.

Η χορήγηση των δοκιμίων πραγματοποιήθηκε σε 292 δημόσια Δημοτικά σχολεία παγκύπρια. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν ανήλθε στους/στις 8108 για το δοκίμιο των Ελληνικών και στους/στις 8395 για το δοκίμιο των Μαθηματικών.

Με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης Rasch, φάνηκε ότι τα έργα τόσο του δοκιμίου Ελληνικών όσο και του δοκιμίου των Μαθηματικών είχαν χαμηλό βαθμό δυσκολίας σε σχέση με τον βαθμό ικανότητας των μαθητών/μαθητριών.

Τα αποτελέσματα του Προγράμματος φαίνεται να δείχνουν ότι στην πλειοψηφία τους οι μαθητές/μαθήτριες που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα έχουν πετύχει τους

βασικούς στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος, που αναμένεται να πετύχει ένας/μία μαθητής/μαθήτρια στα Ελληνικά και τα Μαθηματικά, πριν την ολοκλήρωση της Α΄ τάξης.

Συγκεκριμένα, η ανάλυση των δεδομένων του δοκιμίου Ελληνικών κατέδειξε ότι η πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών (>60%) έχει επιτύχει τους στόχους που εξετάστηκαν σε σχέση με τους άξονες της Κατανόησης και της Παραγωγής Γραπτού Λόγου, με τα ποσοστά επίτευξης να κυμαίνονται από 61,5% μέχρι 91,7%. Συγκεκριμένα, οι έξι στόχοι του άξονα «Κατανόηση Γραπτού Λόγου» είχαν ποσοστό επίτευξης μεταξύ 61,5% και 85,7%, ενώ οι οκτώ στόχοι του άξονα «Παραγωγή Γραπτού Λόγου» είχαν ποσοστό επίτευξης μεταξύ 62,8% και 91,7%.

Όσον αφορά στο δοκίμιο Μαθηματικών, όλοι οι στόχοι που εξετάστηκαν επιτεύχθηκαν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80%, με εξαίρεση έναν στόχο (68,2%). Συγκεκριμένα, οι πέντε στόχοι της θεματικής ενότητας «Αριθμοί μέχρι το 20» είχαν ποσοστό επίτευξης ίσο ή μεγαλύτερο του 90%. Όσον αφορά στη θεματική ενότητα «Πρόσθεση και αφαίρεση μέχρι το 20», οι πέντε από τους έξι στόχους είχαν ποσοστό επίτευξης μεγαλύτερο του 80%. Το ποσοστό επίτευξης των στόχων της συγκεκριμένης θεματικής κυμάνθηκε μεταξύ 68,2% και 96,8%. Σε σχέση με τις δύο τελευταίες θεματικές ενότητες «Επίλυση προβλήματος προσθετικής δομής» (1 στόχος) και «Γεωμετρία» (1 στόχος), οι στόχοι είχαν ποσοστό επίτευξης μεγαλύτερο του 85%.

Αξιοποιήθηκαν, επίσης, δεδομένα που αφορούσαν σε δημογραφικά στοιχεία των μαθητών/μαθητριών. Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν οι μεταβλητές «φύλο» και «κυπριακή υπηκοότητα», σε σχέση με τα αποτελέσματα των δοκιμίων.

Στο δοκίμιο των Ελληνικών, ως προς τη μεταβλητή «φύλο», τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια πέτυχαν τους στόχους και στους δύο άξονες (Κατανόηση και Παραγωγή Γραπτού Λόγου) σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60%. Η διαφορά στα ποσοστά επίτευξης των στόχων ανάμεσα στα δύο φύλα ήταν πολύ μικρή ($\leq 3\%$), με εξαίρεση έναν στόχο. Για 10 από τους 14 στόχους που αξιολογήθηκαν στο δοκίμιο, το ποσοστό επίτευξης των στόχων από τα κορίτσια ήταν ελάχιστα μεγαλύτερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό των αγοριών. Διαφοροποιήσεις εντοπίστηκαν μόνο στον στόχο ΠΓ4, όπου τα κορίτσια πέτυχαν τον στόχο σε μεγαλύτερο ποσοστό από ό,τι τα αγόρια, με τη διαφορά ανάμεσα στα δύο φύλα να φτάνει μέχρι 5,7%.

Στο δοκίμιο Μαθηματικών, στους στόχους που αφορούσαν στις θεματικές ενότητες «Αριθμοί μέχρι το 20», «Επίλυση προβλήματος προσθετικής δομής» και «Γεωμετρία», τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια είχαν ποσοστό επίτευξης μεγαλύτερο του 85%, με τη διαφορά στα ποσοστά επίτευξης των στόχων ανάμεσα στα δύο φύλα να είναι πολύ μικρή ($\leq 2\%$). Διαφοροποιήσεις εντοπίστηκαν μόνο στους στόχους της θεματικής ενότητας «Πρόσθεση και Αφαίρεση μέχρι το 20», όπου τα αγόρια πέτυχαν τους στόχους σε μεγαλύτερο ποσοστό από ό,τι τα κορίτσια, με τις διαφορές στην επίτευξη των στόχων ανάμεσα στα δύο φύλα να φτάνουν μέχρι 6,7%.

Ως προς τη μεταβλητή «κυπριακή υπηκοότητα», στο δοκίμιο των Ελληνικών οι μαθητές/μαθήτριες με κυπριακή υπηκοότητα είχαν μεγαλύτερα ποσοστά επίτευξης από ότι οι μαθητές/μαθήτριες με μη κυπριακή υπηκοότητα και στους δύο άξονες. Συγκεκριμένα, η διαφορά στα ποσοστά επίτευξης των στόχων ανάμεσα στους/στις μαθητές/μαθήτριες ως προς τη μεταβλητή αυτή κυμάνθηκε στον άξονα «Κατανόηση Γραπτού Λόγου» από 6,3% μέχρι 23,5%, ενώ στον άξονα «Παραγωγή γραπτού λόγου» από 10,6% μέχρι 25,1%.

Όσον αφορά στους στόχους των τεσσάρων θεματικών ενότητων των Μαθηματικών, οι διαφορές στα ποσοστά επίτευξής τους, ανάμεσα στα παιδιά με κυπριακή και μη κυπριακή υπηκοότητα, ήταν μικρότερες από αυτές που παρατηρήθηκαν στα Ελληνικά και κυμάνθηκαν από 1% μέχρι 17,3%. Ωστόσο, σε όλους τους στόχους του δοκιμίου αυτού, όπως και στο δοκίμιο των Ελληνικών, οι μαθητές/μαθήτριες με μη κυπριακή υπηκοότητα είχαν χαμηλότερα ποσοστά επίτευξης από τους/τις μαθητές/μαθήτριες με κυπριακή υπηκοότητα.

Τέλος, όσον αφορά στα αποτελέσματα από την περιγραφική ανάλυση των δεδομένων του δοκιμίου Ελληνικών, 39 από τα 44 έργα του δοκιμίου απαντήθηκαν ορθά από τους/τις μαθητές/μαθήτριες σε ποσοστό μεγαλύτερο του 70%. Για το δοκίμιο Μαθηματικών, 44 από τα 46 έργα του δοκιμίου απαντήθηκαν ορθά σε ποσοστό μεγαλύτερο του 79%. Τα αποτελέσματα αυτά συζητούνται στην έκθεση ανά έργο, για σκοπούς ανατροφοδότησης προς την Ομάδα Ελληνικών και Μαθηματικών.

Τα πιο πάνω ευρήματα παρουσιάζονται εκτενώς στην παρούσα έκθεση. Συζητούνται, επίσης, εισηγήσεις σε σχέση με τις μελλοντικές κατευθύνσεις του Προγράμματος.